

BP Beverwaard

Flora- en faunatoets t.b.v. het Bestemmingsplan

Projectcode

NL.IMRO.0599.BP1069Beverwaard-

Datum

22 februari 2016

Versie

Definitief 1.0

Opdrachtgever

SO/ team bestemmingsplannen,
Roel Volman

:

Opsteller

M. Meijer

Collegiale toets

Olaf Velthuisen

:

Samenvatting

Voor het gebied "Beverwaard" wordt een nieuw bestemmingsplan opgesteld. Het bestemmingsplan is grotendeels conserverend en bevat 14 kleine nieuwe ontwikkelingen.

Voor dit bestemmingsplangebied is alleen de Flora- en faunawet relevant.

Vanuit de Natuurdatabase van de Gemeente Rotterdam zijn beperkt waarnemingen binnen het plangebied bekend. Het betreft de strikt beschermde soorten: Gewone dwergvleermuis, Huismus (nestplaatsen jaarrond beschermd), Bittervoorn en Buizerd (nestplaatsen jaarrond beschermd). Ook Gierzwaluw is te verwachten. De beperkte hoeveelheid waarnemingen wil niet zeggen dat in het plangebied niet meer plekken geschikt zijn voor (zeer) strikt beschermde soorten. Er is in het bestemmingsplangebied Beverwaard namelijk weinig onderzoek gedaan.

Volgens de Rotterdamse Natuurkaart hebben delen van het bestemmingsplangebied Beverwaard waarschijnlijk een hoge biodiversiteit. De goede ecologisch kwaliteit wordt onderbouwd door de waarnemingen van de volgende aandachtsoorten (rode lijst soorten): Aardaker, Addertong, Grasklokje, Brede wespenorchis, Tripmadam, Argusvlinder, Icarusblauwtje, Oranjetipje, Kroeskarper, Vetje en Ringmus.

Het bestemmingsplangebied Beverwaard kent goede interne ecologische verbindingen en deze zijn goed aangesloten op Natuurnetwerk Nederland. De belangrijkste interne ecologische verbindingen zijn de zone langs de A-16 en de zone langs de Oostdijk en Benedenrijweg.

Op de ontwikkellocatie Benedenrijweg 435 moet voorafgaand aan de uitvoering een onderzoek naar de functionaliteit van de locatie voor de jaarrond beschermde Huismus worden uitgevoerd. De uitkomst van dat onderzoek dient te worden getoetst aan de flora- en faunawet.

Bij alle overige in het bestemmingsplan Beverwaard mogelijk gemaakte ontwikkelingen zijn geen conflicten met verbodsbepalingen uit de flora- en faunawet niet te verwachten.

Bij ruimtelijke ingrepen die plaats vinden binnen bestaande bestemmingen (zoals het slopen van gebouwen, ingrijpende renovatie, herinrichting, werkzaamheden in of aan waterlopen of de oevers daarvan of rooiwerkzaamheden) is voorafgaand aan de werkzaamheden een onderzoek in het kader van de op dat moment vigerende natuurwetgeving verplicht.

Het bestemmingsplan, met inbegrip van bovenstaande punten is aanvaardbaar vanuit het oogpunt van de Flora- en Faunawet.

Bij nieuwbouw is het advies om op lager gelegen platte daken soortenrijke groene daken toe te passen en nieuwbouw geschikt te maken voor medebewoning door vleermuizen, huismus en gierzwaluw door toepassen van open stootvoegen, (inbouw)nestkasten/stenen of nestdakpannen. Deze maatregelen komen de biodiversiteit in het plangebied ten goede en dragen daarmee bij aan realisatie van de Rotterdamse duurzaamheidsambitie van een groene, gezonde en klimaatbestendige stad.

Geadviseerd wordt om op zoveel mogelijk plaatsen waar dit functioneel mogelijk is over te gaan op extensief, en op vergroting van de soortenrijkdom gericht, beheer van grasvegetaties.

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	5
2.	Planbeschrijving	7
2.1	Plangebied	7
2.2	Ontwikkellocaties	8
3.	Wetgeving en beleid	10
3.1	Het bestemmingsplan en natuurwetgeving	10
3.1.1	Relevantie natuurwetgeving t.a.v. gebiedsbescherming voor dit bestemmingsplan	12
3.1.2	Verplichtingen vanuit wetgevend kader t.a.v. soortbescherming	12
3.2	Natuurnetwerk Nederland (PEHS)	13
3.3	De Rotterdamse Natuurkaart	14
3.4	Rotterdams duurzaamheidsbeleid en ecologie	14
4.	Beschrijving natuurwaarden in het plangebied	15
4.1	Algemene beschrijving plangebied	15
4.2	Informatie uit de Natuurkaart	17
4.2.1	Verbindingen binnen het plangebied	17
4.2.2	Aansluiting op Natuurnetwerk Nederland	18
4.3	Gegevens uit eerder onderzoek	18
4.4	Gegevens uit Natuurdatabase Rotterdam	19
4.4.1	Vogels	19
4.4.2	Vleermuizen	20
4.4.3	Planten	22
4.4.4	Kleine, grondgebonden zoogdieren	22
4.4.5	Vissen	22
4.4.6	Reptielen en amfibieën	22
4.4.7	Overige soortgroepen	22
4.5	Zorgplicht	23
5.	Gevolgen voor flora- en fauna	24
5.1	Analyse aanvaardbaarheid	24
5.1.1	Omvormen diverse bestemmingen naar wonen op 11 begane grond locaties	24

5.1.2	Omvormen Beesdestraat 74-76 naar 2 woningen	24
5.1.3	Bouw van 3 woningen aan de Benedenrijweg 435 (huisnrs. 423-427)	24
5.1.4	Uitbreiding bebouwing op Benedenrijweg 309-311	24
5.1.5	Overige ontwikkelingen	25
6.	Kansen door de ontwikkelingen	26
6.1	Duurzaamheid	26
7.	Conclusies en aanbevelingen	28
	Literatuurlijst	29

1. Inleiding

Voor het bestemmingsplangebied “Beverwaard” te Rotterdam wordt in het kader van het Meerjarenprogramma actualisering bestemmingsplannen een nieuw bestemmingsplan opgesteld. Bestemmingsplan Beverwaard ligt in het gebied IJsselmonde. Het plangebied wordt aan de noordkant begrensd door de Oostdijk en aan de oostkant door de gemeente Ridderkerk. Aan de westkant wordt het plangebied begrensd door de Arthurweg en de A16. Aan de zuidkant is de grens de Groeninx van Zoelenlaan. De zuidpunt van de Beverwaard maakt geen deel uit van het plangebied.

In het gebied van het nieuwe bestemmingsplan gelden nu nog de volgende bestemmingsplannen:

501 Oud-IJsselmonde (vastgesteld 24-06-1993, onherroepelijk 02-10-1995).

555 Brienenoordcorridor (LMO) (vastgesteld 13-04-200, onherroepelijk 22-09-2006).

561 Beverwaard (vastgesteld 07-09-2006, onherroepelijk 02-02-2007).

2070 Benedenrijweg 435 (vastgesteld 28-03-2013, onherroepelijk 15-06-2013).

Het nieuwe bestemmingsplan voor Beverwaard legt de planologische situatie van de vorige bestemmingsplannen en gevoerde afwijkingsprocedures vast. Het plan biedt, net als vorige bestemmingsplannen, vooral voor gemengde bebouwing en bedrijfsbestemmingen diverse gebruiksmogelijkheden en daarmee ruimte voor ontwikkelingen. Er worden een aantal ontwikkelingen voorzien. Het doel is om in het eerste kwartaal van 2017 een nieuw bestemmingsplan vast te stellen. De planhorizon loopt tot 2027.

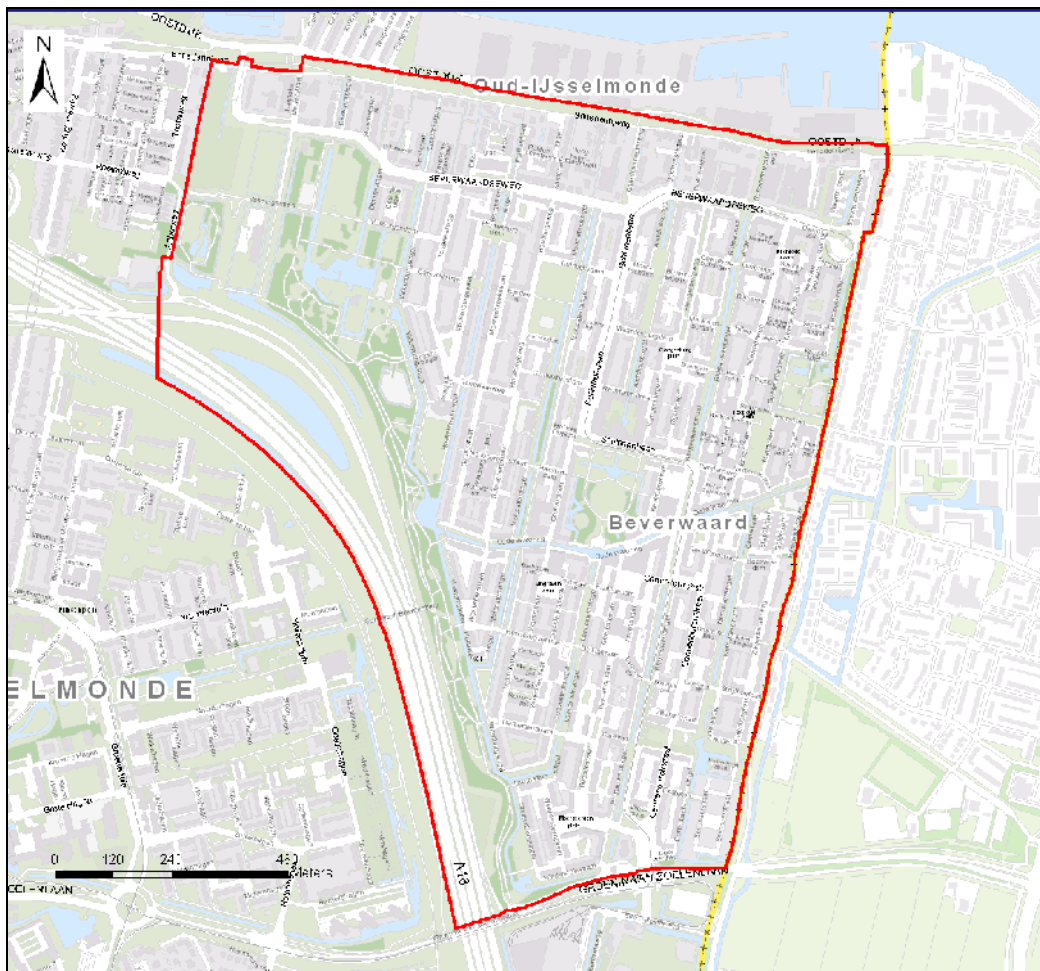
In een bestemmingsplan worden de beschermde natuurwaarden planologisch-juridisch veiliggesteld. Een nieuw opgesteld bestemmingsplan of een wijziging of actualisatie van een bestaand bestemmingsplan dient getoetst te worden aan vigerende natuurwet- en regelgeving en mag hier geen tegenstrijdigheden mee opleveren (aanvaardbaarheidstoets). Het onderzoek heeft tot doel in beeld te brengen welke natuurwaarden in de huidige situatie binnen het beoogde bestemmingsplan aanwezig zijn en potentiële conflicten die kunnen optreden bij toekomstige ontwikkelingen. Het betreft hier de:

- Juridische kaders: Flora- en faunawet en Natuurbeschermingswet.
- Beleidskaders: Provinciale Ecologische Hoofdstructuur (PEHS) en Rotterdamse Natuurkaart.

2. Planbeschrijving

2.1 Plangebied

Het plangebied van het bestemmingsplan Beverwaard ligt tussen de Oostdijk, het Dijkje tevens gemeentegrens met Ridderkerk, de Groeninx van Zoelenlaan, de Rijksweg 16 en de Arthurweg. De begraafplaats van de Nederlands Hervormde Gemeente IJsselmonde ligt binnen het gebied. Het bestemmingsplangebied Beverwaard is exclusief de zuidpunt van de Beverwaard, maar inclusief het naastliggende deel van de Brienoord corridor (zone rond A-16). De begrenzing van het plangebied is met een rode lijn weergegeven in figuur 2.1.

Figuur 2.1: Bestemmingsplangebied "Beverwaard"

2.2 Ontwikkellocaties

Het bestemmingsplan Beverwaard is overwegend conserverend en legt dus vooral de huidige situatie vast. Wel worden er een aantal kleine ontwikkelingen mogelijk gemaakt.

Op een twaalfstal locaties zijn nu op de begane grond geen woningen aanwezig, maar bedrijven of maatschappelijke voorzieningen. Op deze locaties wordt het equivalent van 20 nieuwe woningen (met een oppervlak van circa 100m² bruto/woning mogelijk gemaakt.

Het betreft de volgende locaties):

1	Benedenrijweg 17	1 woning
2	Limbrichthoek 21 - 31	1 woning
3	Neercanneplaats 2 -12	2 woningen
4	Neercanneplaats 61	1 woning
5	Neercanneplaats 63 - 73	2 woningen
6	Nijenrodeweg 24,	2 woningen
7	Nijenrodeweg 39	2 woningen
8	Slangenburgplein 1 - 25	3 woningen
9	Oude Watering 23- 31 (Genhoesstraat 28-34)	1 woning
10	Eckartstraat 48-52	1 woning
11	Oude Watering 65 -75 / Eckartstraat 43-47	2 woningen
12	Beesdestraat 74-76 bg en 1e verdieping	2 woningen

Op de Beesdestraat betreft het niet alleen de begane grond, maar ook de 1e verdieping. De locaties van deze woningen zijn aangegeven in onderstaande figuren 2.2.1 en 2.2.2.

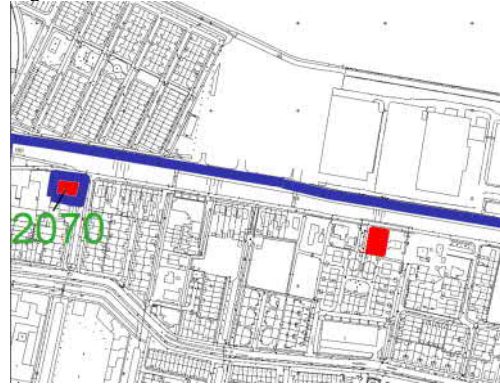
Naast de bovengenoemde ontwikkelmogelijkheden is er binnen het plangebied nog sprake van een projectbestemmingsplan voor 3 woningen (BP 2070 Beneden Rijweg 435) en een bouwkaavel waar een hoger bebouwingspercentage mogelijk is dan tot nu toe is gerealiseerd (zie figuur 2.2.3).

Figuur 2.2.1

Figuur 2.2.2

Figuur 2.2.3

3. Wetgeving en beleid

Voordat een bestemmingsplan kan worden vastgesteld of daarin een wijzigingsbevoegdheid kan worden opgenomen is het van belang om vast te stellen of plan of wijzigingsbevoegdheid niet in strijd is met relevante wet- en regelgeving. Daartoe dient onder andere een onderzoek in het kader van de natuurwetgeving plaats te vinden.

In Bijlage 1 wordt het voor ecologie, flora en fauna relevante wettelijke kader geschetst. Een eerste natuuronderzoek bestaat meestal uit het uitvoeren van een ecologische quickscan. In deze quickscan wordt het effect van de werkzaamheden die voortvloeien uit het plan of de wijziging beoordeeld op (mogelijk) aanwezige beschermde soorten (Flora- en faunawet) en beschermde gebieden (Natuurbeschermingswet en/of Natuurnetwerk Nederland) binnen de invloedssfeer van het plangebied. Wanneer geen effecten worden verwacht kan het bestemmingsplan worden vastgesteld of gewijzigd.

3.1 Het bestemmingsplan en natuurwetgeving

De Flora- en faunawet en de Natuurbeschermingswet (zie bijlage 1) kennen geen procedurele vereisten bij het opstellen van ruimtelijke plannen. In de toelichting van het bestemmingsplan dient te worden gemotiveerd dat het plan aanvaardbaar is vanuit het oogpunt van de Flora- en faunawet en Natuurbeschermingswet. Het begrip 'aanvaardbaar' betekent dat bij de uitvoering van het plan een vrijstelling geldt of een ontheffing mogelijk is. Bij vaststelling van het (ontwerp-) bestemmingsplan dient de aanvaardbaarheidstoets aan de Flora- en faunawet en Natuurbeschermingswet dus uitgevoerd te zijn.

Wanneer geen effecten worden verwacht kan het bestemmingsplan worden vastgesteld of gewijzigd. Wanneer wel effecten kunnen worden verwacht wordt doorgaans aan de hand van kennis over de mogelijkheden tot het verkrijgen van een ontheffing ingeschat of de Flora- en faunawet wel of geen belemmering is voor het vaststellen of wijzigen van het bestemmingsplan. Het bestemmingsplan wordt dan dus op basis van 1) de ecologische quickscan en 2) de verwachting dat een ontheffing wel mogelijk is vastgesteld.

Uit jurisprudentie¹ volgt echter dat de mogelijkheid tot het verkrijgen van een ontheffing feitelijk pas duidelijk wordt in een ontheffingsprocedure. Bij het vaststellen van een bestemmingsplan of het opnemen of doorvoeren van een wijzigingsbevoegdheid dient dus in principe altijd een nader onderzoek plaats te vinden. Een ecologische quickscan is alleen afdoende wanneer daaruit blijkt dat in het plangebied geen beschermde soorten voorkomen of dat deze beschermde soorten geen enkele hinder ondervinden van de activiteiten die voortvloeien uit de voorgenomen wijzigingen.

De Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) van het Ministerie van Economische zaken adviseert daarom de volgende werkwijze:

- laat, wanneer beschermde soorten niet op voorhand kunnen worden uitgesloten, altijd een nader onderzoek uitvoeren;

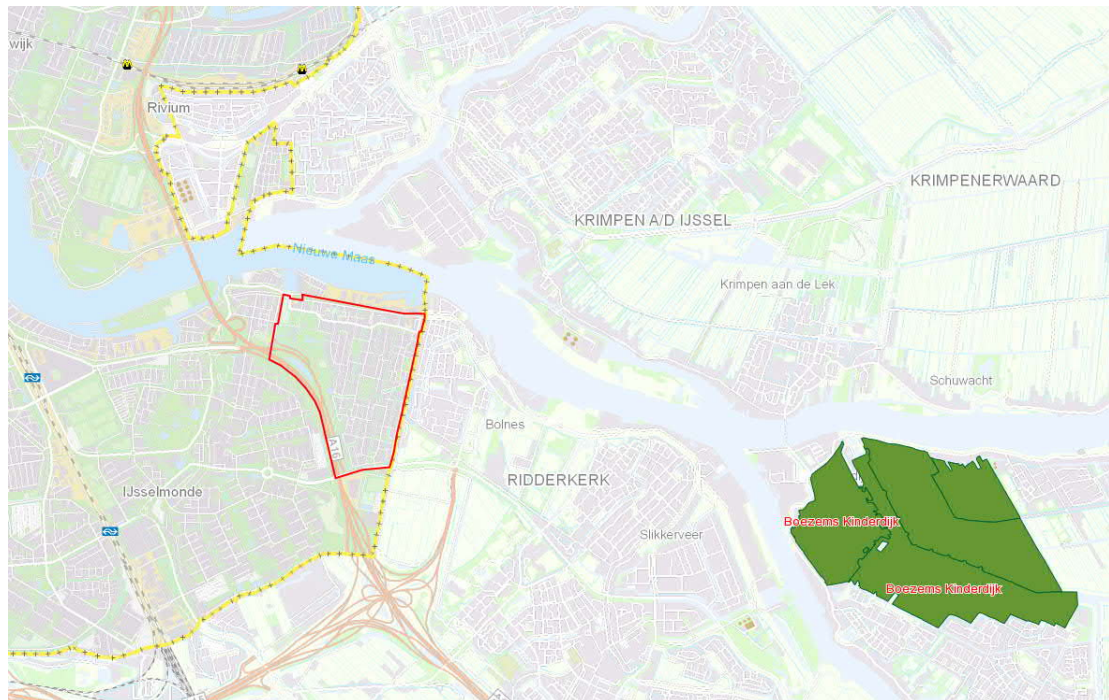
¹ Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State in uitspraken van; 29 december 2010, 27 april 2011 en 27 maart 2013.

- zijn beschermde soorten aanwezig en zijn er plannen om op de korte termijn activiteiten te ontplooiën, vraag dan een ontheffing aan, en stel het bestemmingsplan vast na het afgeven van de ontheffing;
- zijn beschermde soorten aanwezig en zijn de plannen nog niet concreet (bijvoorbeeld bij het opnemen van een wijzigingsbevoegdheid) beargumenteer in het bestemmingsplan dan goed dat het verkrijgen van een ontheffing in de lijn der verwachting ligt. Dit kan door het opnemen van mitigerende maatregelen in het bestemmingsplan en het verwijzen naar afgegeven ontheffingen in vergelijkbare situaties.

Bij ruimtelijke activiteiten die binnen een bestaande bestemming vallen (bijvoorbeeld sloop en nieuwbouw van woningen) hoeft in het kader van het bestemmingsplan geen flora en faunaonderzoek uitgevoerd te worden. Wel dient voorafgaand aan de uitvoering van deze plannen nog een flora- en faunaonderzoek te worden uitgevoerd. Bij nieuwe ontwikkelingen die worden opgenomen in het bestemmingsplan waarbij mogelijk beschermde soorten worden verwacht waarop een negatief effect kan optreden kan nader onderzoek noodzakelijk zijn. Het bestemmingsplan dient namelijk aan te tonen dat er geen negatieve effecten op beschermde soorten worden verwacht of, indien dit wel het geval is, dat er redelijkerwijs verwacht kan worden dat een ontheffing van de flora- en faunawet mogelijk is. Pas dan mag het bestemmingsplan worden vastgesteld. Indien er in de toekomst alsnog andere ontwikkelingen gepland worden, waarbij een bestemmingsplanwijziging of projectbestemmingsplan noodzakelijk is, dan dient ook voor deze ontwikkeling opnieuw getoetst te worden aan natuurwetgeving. Mogelijk kan hieruit volgen dat nader onderzoek noodzakelijk is.

3.1.1 Relevantie natuurwetgeving t.a.v. gebiedsbescherming voor dit bestemmingsplan

Het dichtstbij gelegen natuurgebied beschermd onder de Natuurbeschermingwet betreft het Natura 2000 gebied Boezems Kinderdijk (Habitatrichtlijngebied) op ruim 4 km afstand van de begrenzing van het plangebied. Boezems Kinderdijk (gebied 106) bestaan uit open water, riet- en zeggemoerassen en hooilanden. De in het bestemmingsplan mogelijk gemaakte ontwikkelingen kunnen over deze afstand geen significante invloed hebben op deze habitattypen. Dit betekent dat voor het bestemmingsplan Beverwaard alleen de Flora en faunawet relevant is.

Figuur 3.1: Ligging ten opzicht van dichtstbijzijnde Natura 2000 gebieden

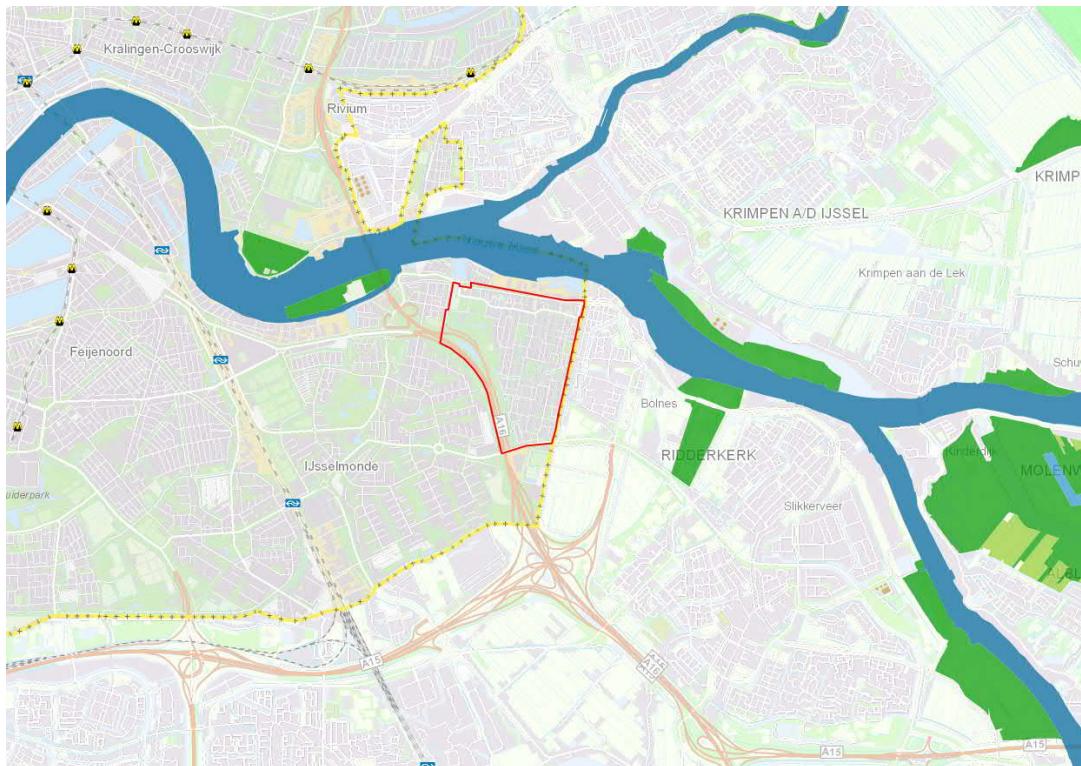
3.1.2 Verplichtingen vanuit wetgevend kader t.a.v. soortbescherming

Het is de verantwoordelijkheid van de initiatiefnemer om na te gaan in hoeverre nader onderzoek en/of een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet noodzakelijk is bij nieuwe ontwikkelingen, zoals sloop en ingrijpende renovaties, maar ook bij wijzigingen in watergangen/partijen en het rooien van bomen en struiken. Dit dient voorafgaand aan de aanvang van de uitvoering te gebeuren en geldt bij alle ruimtelijke ontwikkelingen, ongeacht of deze binnen het bestemmingsplan mogelijk zijn. Mogelijk worden n.a.v. de voorgenomen ontwikkeling eisen gesteld aan de uitvoering en geldt een compensatieplicht. Het is aan te bevelen hier in een vroeg stadium rekening mee te houden. De doorlooptijd van onderzoek in het kader van de Flora- en faunawet kan namelijk in het ongunstigste geval oplopen tot 2 jaar.

Daarnaast geldt bij werkzaamheden in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen altijd de zorgplicht conform artikel 2 van de Flora- en faunawet.

3.2 Natuurnetwerk Nederland (PEHS)

Met Natuurnetwerk Nederland wordt het netwerk van ecologische verbindingen aangeduid dat voorheen viel onder de Nationale en Provinciale Ecologische Hoofdstructuur (EHS en PEHS). De Nieuwe Maas is een zeer nabij gelegen onderdeel van Natuurnetwerk Nederland. De Nieuwe Maas is een ecologische verbinding van nationaal belang. Het is een grote waterverbinding met oeverzones. Het is onwaarschijnlijk dat de zeer beperkte ontwikkelingen die door het bestemmingsplan mogelijk worden gemaakt invloed kunnen hebben op dit dynamische en robuuste onderdeel van het Natuurnetwerk.

Figuur 3.2: Ligging ten opzichte van Natuurnetwerk Nederland”

3.3 De Rotterdamse Natuurkaart

Op 18 maart 2014 is door B&W de Rotterdamse Natuurkaart vastgesteld. In dit beleidsinstrument zijn de ambities van de gemeente Rotterdam op het gebied van de ecologie en natuur vastgelegd. Ingezet wordt op het verbinden van gebieden waar ecologische kwaliteit aanwezig is. In het kaartgedeelte van de Rotterdamse Natuurkaart is de ecologische structuur van de gemeente Rotterdam op hoofdlijnen weergegeven. De kaart geeft kerngebieden waar hoge ecologische waarden aanwezig zijn of verwacht kunnen worden en de reeds aanwezige verbindingzones tussen deze kerngebieden en de verbindingzones met de PEHS. De Rotterdamse Natuurkaart signaleert ook de knelpunten in de ecologische structuur.

3.4 Rotterdams duurzaamheidsbeleid en ecologie

In de Rotterdamse Natuurkaart is geen verbinding gemaakt met het Rotterdams duurzaamheidsbeleid ondanks de bijdrage die de stedelijke ecologie kan geven aan het beperken van een aantal risico's door klimaatverandering.

In het Programma Duurzaam 2015-2018 'Duurzaam dichterbij de Rotterdammer' staat bij de ambitie voor een groene, gezonde en klimaatbestendige stad dat ingezet wordt op o.a. de thema's

- Meer groen: toename van bruikbaar groen (in en om) de stad en in de diversiteit daarvan;
- Droge voeten: een combinatie van waterveiligheid en versterken van de veerkracht van de stad;
- Duurzame gebieden: voor iedere gebiedsontwikkeling komen er standaard kaders en doelstellingen voor duurzaamheid.

Ecologische robuustheid kan een positieve bijdrage leveren aan deze thema's.

4. Beschrijving natuurwaarden in het plangebied

4.1 Algemene beschrijving plangebied

Figuur 4.1: Luchtfoto met groenstructuur en bebouwing

Het grootste deel van de Beverwaard bestaat uit een vanaf 1978 gebouwde woonwijk. Bij de aanleg zijn de bestaande, sloten dwars op de rivierdijk, om en om gedempt of verbreed tot een singel. Dat leverde een structuur op van vijf autoluw aangelegde woonbuurten tussen brede noord-zuid lopende groene waterlopen. Van west naar oost loopt een oude Wetering door het plangebied, dit is nog steeds een hoofdwatgang. Ook langs de Oostdijk in het noorden van het plangebied loopt een hoofdwatgang. De wijk Beverwaard combineert een relatief hoge woondichtheid met een groen karakter.

Aan de westzijde loopt de Rijksweg A16 langs het plangebied. Tussen de woonwijk en de Rijksweg ligt een geluidswal met daarop een wijkpark.

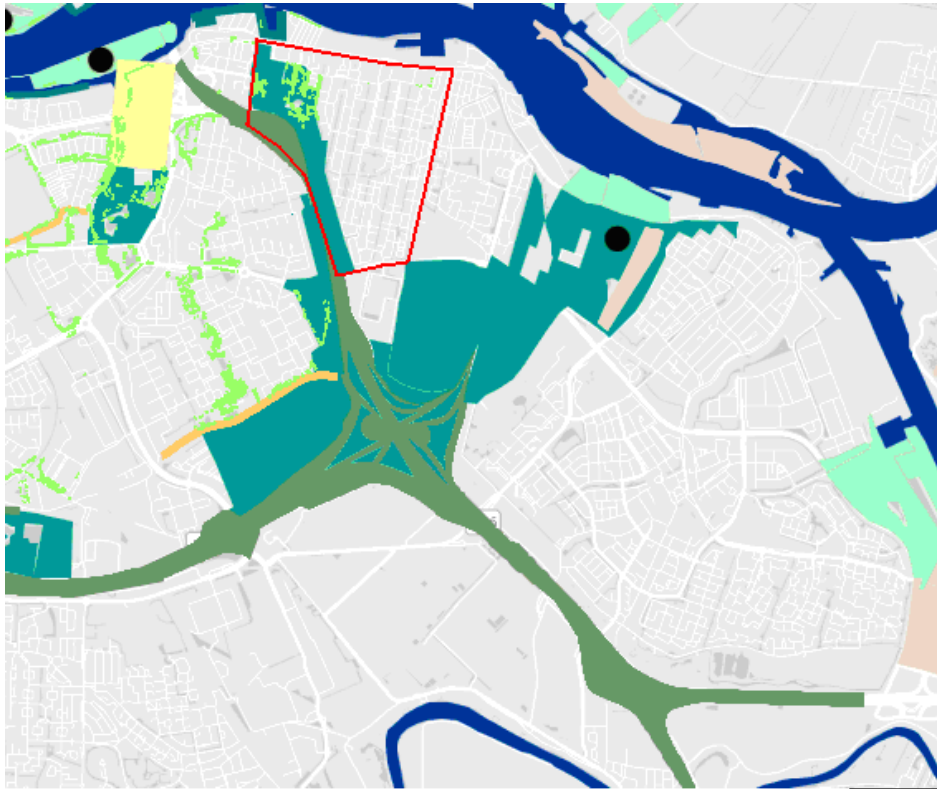
Aan de noordzijde wordt het plangebied door een strook (voormalige) industriebebouwing gescheiden van de Nieuwe Maas. Aan de oostkant loopt de wijk over in de wijk Bolnes in de gemeente Ridderkerk.

4.2 Informatie uit de Natuurkaart

Op de Rotterdamse Natuurkaart, die per 18-03-2014 bestuurlijk is vastgesteld, zijn ecologische routes en kerngebieden weergegeven. Hierbij is nadrukkelijk gekeken naar verbindingen/kerngebieden waarbij de combinatie bomen en water aanwezig is. De verbindingen worden verder in paragraaf 4.3 besproken.

De Natuurkaart doet ook een uitspraak over de verwachtingswaarde voor biodiversiteit. Voor delen van het plangebied is deze hoog. Aan de oostzijde van het plangebied ligt een kerngebied van het type "Park(bos)"; boomgroepen en struweel afgewisseld met kruidenrijke zomen, bloemrijke graslanden en watergangen. Dit type kent een grote diversiteit in alle soortgroepen. Als ambassadeursoorten zijn de IJsvogel en Daslook benoemd.

Figuur 4.2 geeft een uitsnede uit de Natuurkaart weer.

Figuur 4.2: uitsnede uit de Natuurkaart met de contour van het bestemmingsplangebied

4.2.1 Verbindingen binnen het plangebied

Op de Rotterdamse Natuurkaart, die per 18-03-2014 bestuurlijk is vastgesteld, zijn ecologische routes en kerngebieden weergegeven. Langs de westelijke en noordelijke rand van het bestemmingsplangebied Beverwaard loopt een ecologische verbinding op wijkniveau. Dit betreffen de zones langs de A-16 en langs de Oostdijk.

De verbinding langs de A-16 bestaat uit een op de geluidswal gelegen lijnvormig park. Dit park is door haar aanleg gradiëntrijk. Daardoor kunnen hierlangs kunnen veel soorten (met name dieren)

migreren. Door de groene aanleg en het relatief rustige karakter van de woonwijk is de ecologische uitwisseling van de gehele wijk met deze verbindingen op wijkniveau goed. In het bestemmingsplan zijn geen ontwikkelingen opgenomen die op deze verbindingen een effect zouden kunnen hebben.

4.2.2 Aansluiting op Natuurnetwerk Nederland

Vooraf via de Brienenoord/A16 corridor is het plangebied goed aangesloten op ecologische hoofdstructuur van het Natuurnetwerk Nederland. Via dezelfde verbinding is er ook een aansluiting op de meer landelijke gebieden ten zuiden van de stad. De ontwikkelingen in het bestemmingsplan hebben verder geen invloed op deze verbindingen.

4.3 Gegevens uit eerder onderzoek

Binnen het bestemmingsplangebied zijn de volgende voorgaande onderzoeken bekend:

- Meijer, Marijn; Park geluidswal Beverwaard, VO in het kader van de Flora- en Faunawet. Gemeente Rotterdam, Rotterdam, 2015. Dit verkennend onderzoek is uitgevoerd in het kader van voorgenomen, en intussen uitgevoerd, grootschalig onderhoud in het park. De conclusie was dat het park door zijn sterke afwisseling goede ecologische potenties heeft. Daarnaast is het park erg goed aangesloten op de groenstructuren in de wijk. De mogelijkheden voor vleermuizen zijn daardoor erg goed. Een grote vogelrijkdom is in het onderzoek vastgesteld.
- Meijer, M.; meting effect begrazing met schapen op de biodiversiteit, in DG IJsselmonde. Gemeente Rotterdam, Rotterdam, 2013. In dit onderzoek is extensief maaibeheer (2X maaien en afruimen) vergeleken met begrazing met een gescheperde schaapskudde. Twee van de in dit onderzoek bekeken locaties liggen in het bestemmingsplangebied Beverwaard. Beide liggen op het dijkje dat het Vosbergenpad kruist. Het gedeelte met maaibeheer had ten tijde van het onderzoek de grootste soortenrijkdom van alle onderzochte locaties. Geadviseerd is om ook het met schapen begraaide deel van het dijkje het zelfde maaibeheer te geven.

Aangrenzend aan het bestemmingsplangebied zijn de volgende onderzoeken bekend:

- Houwen, Marja; BP Reijeroord, flora en faunatoets tbv.. het bestemmingsplan. Gemeente Rotterdam, Rotterdam, 2015. Binnen dit bestemmingsplangebied zijn in dit onderzoek de strikt beschermde soorten Brede orchis, Gewone dwergvleermuis, Ruige dwergvleermuis, Kleine modderkruiper, Buizerd, Roek, Huismus en Sperwer vastgesteld. Waarnemingen van Gierzwaluw zijn niet bekend uit dit bestemmingsplangebied, maar de aanwezigheid ervan wordt wel verwacht..In het bestemmingsplangebied liggen enkele kerngebieden en ecologische verbindingen uit de Rotterdamse Natuurkaart. Geadviseerd wordt om bij ontwikkelingen de aanwezige ecologische potenties te realiseren door onder andere het toepassen van soortenrijke groene daken, natuurvriendelijke oevers en gefaseerd maaibeheer.
- Velthuisen, drs. O van; BP Oud IJsselmonde, flora en faunatoets tbv.. het bestemmingsplan. Gemeente Rotterdam, Rotterdam, 2014. Binnen dit bestemmingsplangebied zijn waarnemingen bekend van wettelijk beschermde soorten Spindotterbloem (tabel 2) en Aardaker (tabel 1, daarnaast opgenomen op de rode lijst), evenals de rode lijst soort Argus Vlinder Er zijn onvoldoende onderzoeksgegevens om strikt beschermde soorten als Huismus,

Gierzwaluw en de soortgroep vleermuizen uit te kunnen sluiten. Geconcludeerd is dat deze soorten hier waarschijnlijk wel voorkomen. Geadviseerd wordt dan ook om bij nieuwbouw in het plangebied voor deze soorten maatregelen te treffen. Binnen dit plangebied liggen 2 kerngebieden uit de Rotterdamse Natuurkaart.

- Langstraat, ing. M.; Quickscan Tramremise Zuid, implementatie flora- en faunawet, verkenning ecologische waarden. Gemeentewerken Ingenieursbureau, Rotterdam, 2008. Dit onderzoek is uitgevoerd vanwege de voorgenomen aanleg van een tramlijn. Uit de meeste soortgroepen zijn alleen algemene soorten te verwachten. Een uitzondering is de soortgroep vissen waarvan de beschermde soort Kleine modderkruiper niet kon worden uitgesloten.

4.4 Gegevens uit Natuurdatabase Rotterdam

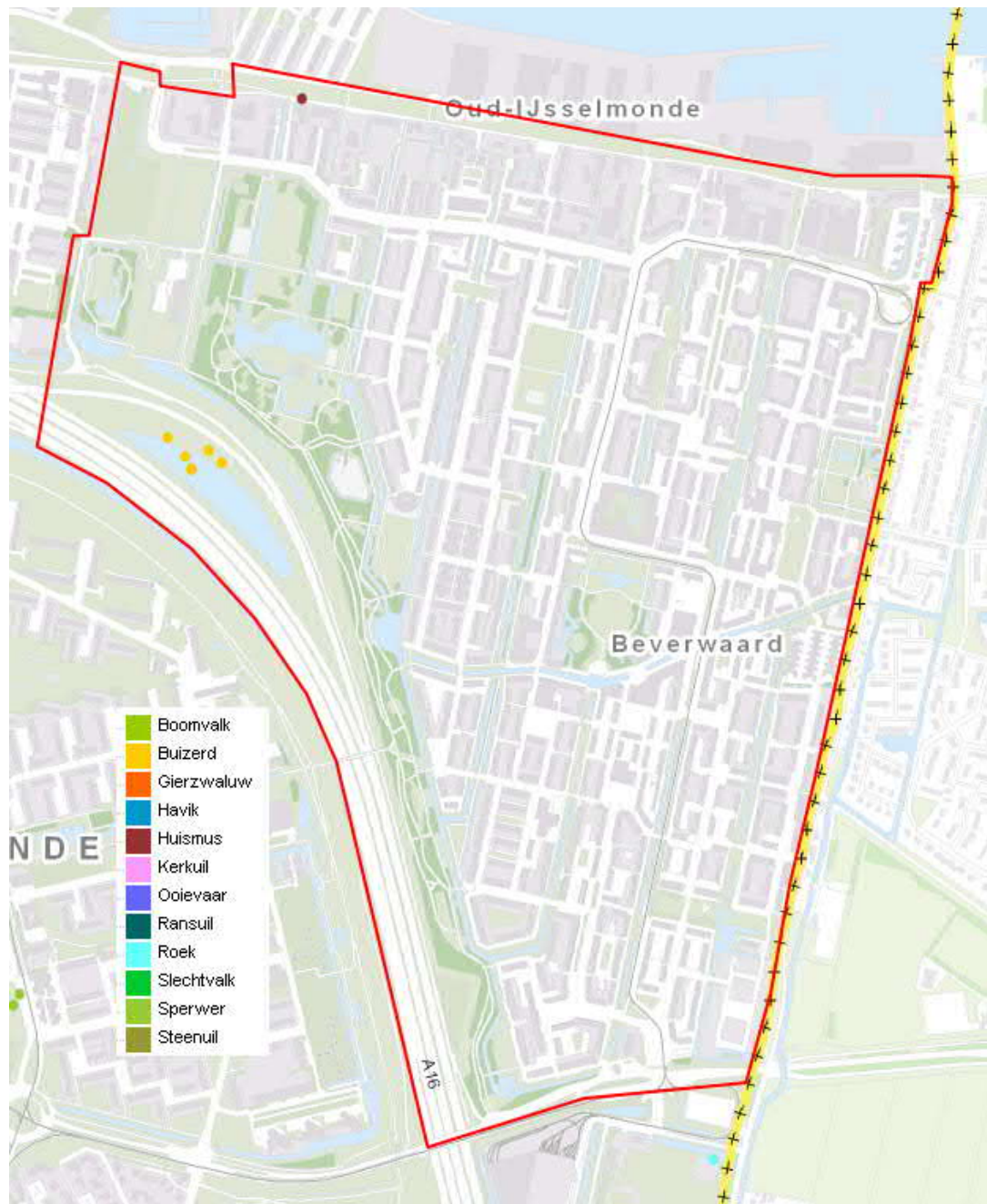
Voor een verdere indicatie van natuurwaarden is gebruik gemaakt van de Rotterdamse database Natuur update 2015. Hierin zijn alle waarnemingen flora en fauna opgenomen binnen gemeente Rotterdam van de afgelopen jaren (2009-2014). Het ontbreken van waarnemingen kan betekenen dat een soort ter plaatse niet voorkomt, maar het kan ook betekenen dat er op die plaats nog geen onderzoek is gedaan. Gezien de beperkte hoeveelheid bekend voorgaand onderzoek is de laatste verklaring voor het ontbreken van waarnemingen in grote delen van het plangebied voor de hand liggend.

Binnen het plangebied zijn een aantal waarnemingen gedaan van strikt beschermde soorten. Gelet op het groene karakter van het plangebied is het aannemelijk dat bij meer gericht onderzoek meer waarnemingen van strikt beschermde soorten plaatsvinden. In de volgende paragrafen wordt nader ingegaan op de waarnemingen in verschillende soortgroepen. Naast wettelijk beschermde soorten zijn er in de database ook waarnemingen van de Rotterdamse aandachtsoorten² opgenomen.

4.4.1 Vogels

Binnen het plangebied zijn waarnemingen gedaan van jaarrond beschermde vogelsoorten. Het betreft: Buizerd en Huismus (Zie figuur 4.3). De waarnemingen van de Huismus zijn gedaan binnen bebouwd gebied. Naast huismus is ook de gierzwaluw niet uit te sluiten bij vooral hogere bebouwing met steile pannendaken. Effecten op beide soorten zijn echter alleen aan de orde indien er bebouwing gesloopt zou gaan worden of bij grootschalig onderhoud aan het dak. Daarnaast kunnen wijzigingen in het ronde de gebouwen aanwezige groen en kleinschalige groenelementen (tuinen/groene hagen e.d.) ook leiden tot effecten op huismus (foerageergebied). De Buizerd is meerdere jaren waargenomen in het populierenbosje in de bocht van de afrit van de A16. Deze vogel heeft hier een vast nest. Naast buizerd, waarvan aanwezigheid is vastgesteld, zijn ook soorten als sperwer te verwachten. Deze roofvogel wordt steeds vaker aangetroffen in kleinere bosopstanden nabij bebouwd gebied, evenals in parken.

² Het betreft waarnemingen van soorten die aandacht behoeven bij beheer van en ontwikkelingen in de buitenruimte, exclusief beschermde soorten. Dit zijn de regionaal zeldzame soorten en soorten in de categorie "Rode lijst" zoals deze geldt in februari 2015.

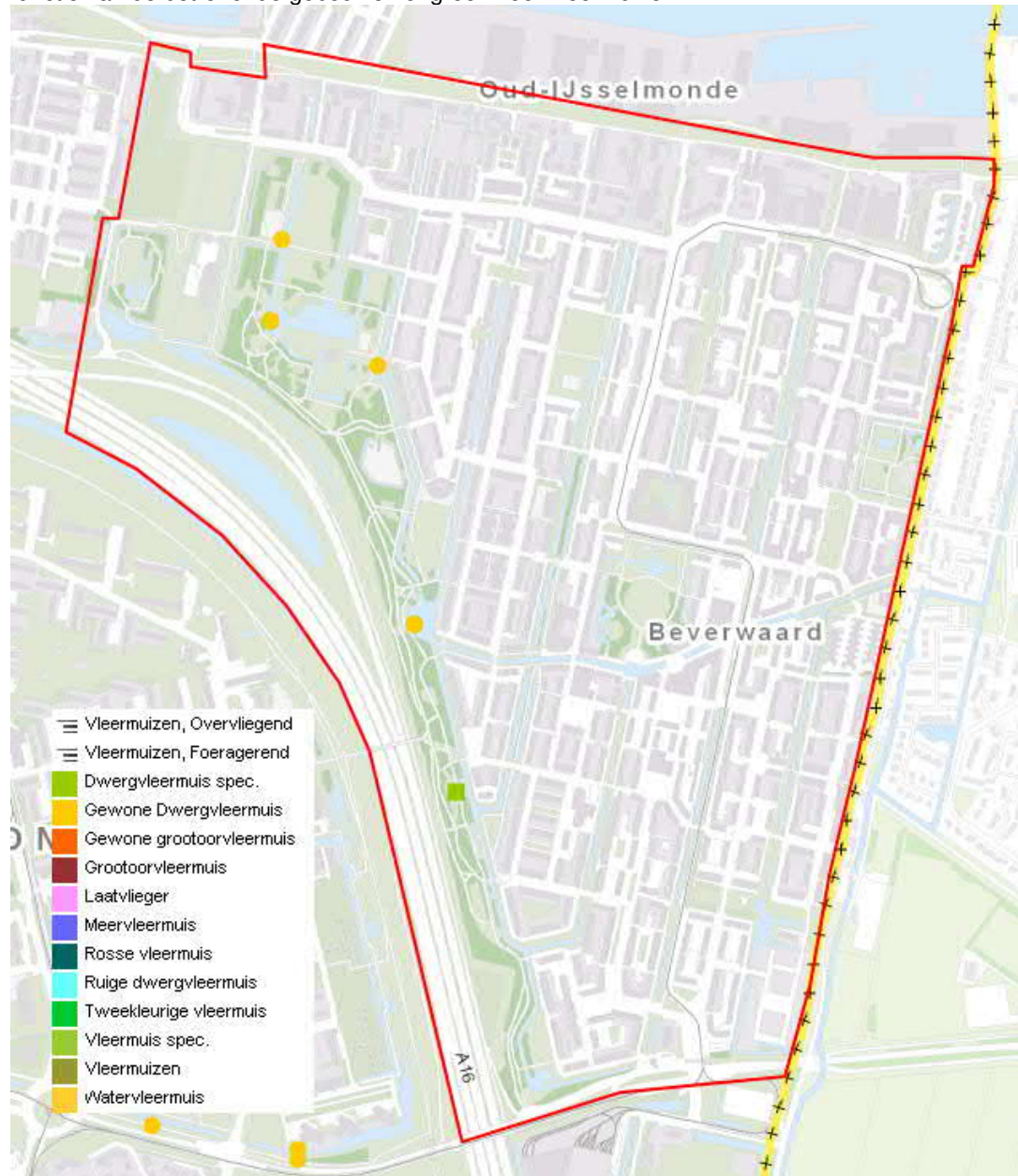

Figuur 4.3: waarnemingen van in de flora- en faunawet beschermde vogels

4.4.2 Vleermuizen

In figuur 4.4 zijn aangegeven de waarnemingen van vleermuizen. Het gaat om foeragerende en voorbij vliegende vleermuizen. De waarnemingen betreffen de Gewone dwergvleermuis en een niet nader bepaalde soort dwergvleermuis. Alle waarnemingen zijn uit 2012 en liggen ter plaatse van het als park ingerichte geluidswal langs de A-16. Gelet op de aard van het plangebied en de

hoeveelheid groen is aannemelijk dat er op meer plaatsen binnen het plangebied wordt gefoerageerd door vleermuizen. Op basis van de bouwperiode van delen van de wijk zijn in de woningen ook verblijfplaatsen van dwergvleermuizen niet uit te sluiten. Net als bij jaarrond beschermde vogels (zoals de huismus) geldt voor vleermuizen ook dat effecten vooral te verwachten zijn indien er sprake is van sloop, renovatie of na-isolatie van bestaande bebouwing. Ook het grootschalig verwijderen van groen kan leiden tot effecten op geschikt gebied als fourageerelement. Bij dit soort ingrepen zal nader onderzoek moeten worden uitgevoerd naar functie van de betreffende gebouwen of groen voor vleermuizen.

Figuur 4.4: Waarnemingen vleermuizen

4.4.3 Planten

Er zijn binnen het plangebied geen waarnemingen van middels de flora- en faunawet strikt beschermde plantensoorten bekend. In de database zijn binnen het plangebied. Wel zijn waarnemingen van aandachtsoorten Grasklokje, Brede wespenorchis en Addertong opgenomen (deze soorten zijn niet strikt beschermd via tabel 1 van de Flora- en faunawet).

De Addertong en de Brede wespenorchis zijn gevonden in de parkaanleg aan de westzijde van het plangebied langs de A16.

De waarneming van het Grasklokje is op het talud van de Oostdijk. Direct buiten het plangebied zijn langs de Oostdijk ook waarnemingen van de aandachtsoorten: Aardaker en Tripmadam bekend. Deze waarnemingen onderstrepen de ecologische kwaliteit van de ecologische verbindingzone aan de noordrand van het plangebied.

4.4.4 Kleine, grondgebonden zoogdieren

Strikt beschermde grondgebonden zoogdieren komen in het stedelijk gebied van Rotterdam niet voor. Meer algemeen beschermde, grondgebonden zoogdiersoorten zijn wel te verwachten, zeker op plekken waar groen aanwezig is. Het gaat dan om o.a. soorten als mol, egel en huisspitsmuis. Geschikte plekken zullen dan vooral de (binnen)tuinen zijn in de woonwijken, maar ook groengebieden tussen en langs de snelweg. Alle soorten die genoemd zijn (en verwacht worden) betreffen algemeen beschermde, grondgebonden zoogdiersoorten (tabel 1), waarvoor een vrijstelling geldt bij ruimtelijke ontwikkelingen. Wel dient altijd de zorgplicht te worden nageleefd.

4.4.5 Vissen

In het plangebied is de strikt beschermde vissoort Bittervoorn (Tabel 3 bijlage I AMvB) waargenomen. Naast Bittervoorn is het ook mogelijk dat de beschermde vissoort modderkruiper (tabel 2) in het plangebied aanwezig is. Beide soorten duiken regelmatig op bij visbemonsteringen van singels en watergangen in het stedelijk gebied van Rotterdam. Naast deze beschermde soorten zijn waarnemingen bekend van de aandachtsoorten Kroeskarper en Vetje. Bij werkzaamheden aan watergangen en waterelementen waar men vis verwacht, dient gewerkt te worden conform de gedragscode van de Unie van Waterschappen.

4.4.6 Reptielen en amfibieën

Strikt beschermde reptielen en amfibieën (zoals rugstreeppad en zandhagedis) kunnen op voorhand worden uitgesloten in het bestemmingplangebied. Het gebied biedt geen geschikt biotoop voor deze soorten en deze zijn hier ook nooit waargenomen..Meer algemeen beschermde amfibieën, zoals gewone pad en bruine kikker, zijn wel te verwachten, vooral bij waterelementen. Overigens geldt voor algemeen beschermde amfibieën (tabel 1 soorten) een vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkelingen. Wel dient altijd de zorgplicht te worden nageleefd.

4.4.7 Overige soortgroepen

Van overige soortgroepen zijn binnen Rotterdam geen waarnemingen bekend van soorten die strikt beschermd zijn onder de Flora- en faunawet. Wel zijn van de soortgroep vlinders waarnemingen bekend van de aandachtsoorten; Argusvlinder, Icarusblauwtje en Oranjetipje. Dit zijn soorten die vermeld staan op de rode lijst, omdat ze bedreigd worden in het voortbestaan en/of zeldzaam zijn.

4.5 Zorgplicht

Naast een aantal (zeer) strikt beschermde soorten zijn ook meer algemene soorten te verwachten, zoals kleine zoogdieren (egel, mol) en algemene amfibieën (Gewone pad, Bruine kikker). Hiervoor geldt de Zorgplicht conform artikel 2 van de Flora- en faunawet.

5. Gevolgen voor flora- en fauna

5.1 Analyse aanvaardbaarheid

5.1.1 Omvormen diverse bestemmingen naar wonen op 11 begane grond locaties

Wettelijk beschermde, gebouwgebonden natuurwaarden (onderandere verblijfplaatsen van vleermuizen, gierzwaluwen en mussen) zitten vooral in de schil van de gebouwen (spouwmuren, onder dakpannen etc.). Voor het omvormen van nu op de begane grond aanwezige bestemmingen, zoals bedrijven of maatschappelijke voorzieningen, naar woningen zijn in principe geen werkzaamheden aan de schil van de gebouwen nodig. Voor de 11 in paragraaf 2.2 genoemde ontwikkellocaties zijn dan ook geen effecten op eventueel aanwezige natuurwaarden te verwachten.

Renovatie of herbouw naar aanleiding van gebruikswijziging, of om een andere reden, kan echter wel leiden tot effecten op beschermde natuurwaarden. De gevolgen voor de aanwezige flora en fauna van deze werkzaamheden dienen voorafgaand aan de uitvoering van die werkzaamheden onderzocht te worden. De renovatie of herbouw plannen zullen dan getoetst moeten worden aan de op dat moment vigerende flora- en faunawetgeving.

5.1.2 Omvormen Beesdestraat 74-76 naar 2 woningen

Het gebouw waarvan Beesdestraat 74-76 deel uitmaakt is in 1981 gebouwd en heeft een plat dak. De dakconstructie is ongeschikt voor Gierzwaluwen en Huismussen. De spouwmuren zijn mogelijk geschikt voor incidenteel gebruik door vleermuizen. Omdat het pand relatief nieuw is zijn grootschalige ingrepen aan de schil van het gebouw echter niet te verwachten. Risico's voor conflicten met de flora- en faunawet zijn er dus eigenlijk niet als gevolg van de mogelijk gemaakte bestemmingsverandering.

5.1.3 Bouw van 3 woningen aan de Benedenrijweg 435 (huisnrs. 423-427)

Voor het bij dit bouwplan behorende projectbestemmingsplan is geen echt flora- en faunaonderzoek uitgevoerd. Naast de locatie is een jaarrond beschermde verblijfplaats van huismussen bekend. Omdat de ontwikkeling plaats vindt ter plaatse van het mogelijke foerageergebied van de huismussen was een flora en faunaonderzoek nodig geweest. Ten behoeve van de realisatie van de woningen moet alsnog een onderzoek naar de functie van de locatie voor huismussen worden uitgevoerd.

5.1.4 Uitbreiding bebouwing op Benedenrijweg 309-311

Op de locatie Benedenrijweg 309-311 hoek Dijkgraafstraat is het maximaal toegestane bebouwingspercentage nog niet gerealiseerd. Op een deel van deze locatie is recent een woning gebouwd. Momenteel is het niet bebouwde deel van de locatie in gebruik als tuin. Nabij, maar niet op, de locatie zijn 2 waarnemingen van algemene beschermd soorten en/of aandachtsoorten bekend; Grasklokje (zowel tabel 1 als rode lijst) en Argusvlinder (rode lijst). De huidige inrichting van de locatie zelf is zeer recent en beschermde natuurwaarden zullen op de locatie dan ook niet aanwezig zijn. De eerstkomende jaren zijn bij bouwplannen dan ook geen conflicten met de flora- en faunawetgeving te verwachten. Indien over een aantal jaren alsnog besloten wordt op deze

locatie bij te bouwen en de locatie niet meer in gebruik is als tuin moet eerst een flora- en faunaonderzoek worden uitgevoerd.

5.1.5 Overige ontwikkelingen

Ook in de delen van het bestemmingsplangebied waar sprake is van een conserverende situatie kunnen ruimtelijke activiteiten plaats vinden. De term 'conserverend' heeft betrekking op de bestemming. Activiteiten binnen de bestaande bestemmingen, bijvoorbeeld sloop, renovatie, herinrichting en nieuwbouw kan echter wel degelijk leiden tot effecten op beschermde natuurwaarden. De gevolgen voor de aanwezige flora en fauna van werkzaamheden die binnen bestaande bestemmingen plaats gaan vinden dienen voorafgaand aan de uitvoering van die werkzaamheden onderzocht te worden. Zodra plannen meer concreet zijn zullen deze getoetst moeten worden aan de op dat moment vigerende flora- en faunawetgeving.

6. Kansen door de ontwikkelingen

Bij nieuwbouw met platte daken kunnen groene daken toe worden gepast. Bij voorkeur wordt gekozen voor een soortenrijke beplanting. Soortenrijke groene daken dragen bij aan een gezonde stedelijke bijenstand en vergroten de soortenrijkdom in de wijk. Daarnaast hebben groene daken een sterk positief effect op de waterhuishouding en op de warmtehuishouding van de stad. Bij nieuwbouw met schuine daken, bijvoorbeeld een pannendak, zijn er mogelijkheden deze geschikt te maken voor o.a. huismus en gierzwaluw.

Sinds de recente aanpassing van het bouwbesluit is het mogelijk hoger gelegen open stootvoegen een breedte te geven van groter dan 1 centimeter (Bouwbesluit 2012 artikel 3.69 lid 2). Bij een breedte tussen anderhalf en 2 centimeter wordt de er achter gelegen spouwruimte geschikt als verblijfplaats voor vleermuizen. Door bij nieuwbouw hoger gelegen ventilatievoegen deze breedte te geven neemt het aantal voor vleermuizen geschikte verblijfplaatsen in het bestemmingsplangebied toe. Geadviseerd wordt deze bredere stootvoegen standaard toe te passen.

Bij werkzaamheden aan wateren in het plangebied kan gekozen worden voor het (plaatselijk) toepassen van natuurvriendelijke oevers of onderwater vooroevers. Behalve gunstig voor de waterkwaliteit leveren natuurvriendelijke oevers een positieve bijdrage aan de biologische diversiteit. Indien er nieuw groen wordt aangebracht wordt aangeraden inheemse soorten te gebruiken. Ook de aanplant van hagen kan versterkend werken, vooral voor soorten als huismus.

Waar vanwege gebruik geen vlak gazon met een hoogfrequent maai-beheer noodzakelijk is kan worden overgegaan op een extensiever op vergroting van de biodiversiteit gericht beheer van grasvegetaties. Verschalend maai-beheer van 2 maal per jaar met afruimen van het maaisel kan bij goede toepassing zeer gunstig zijn voor insecten zoals vlinders, hommels en bijen.

6.1 Duurzaamheid

Aan de ambitie voor een groene, gezonde en klimaatbestendige stad (Programma Duurzaam 2015-2018 'Duurzaam dicht bij de Rotterdammer') kan vanuit ecologie op de volgende manier een bijdrage worden geleverd:

- Klimaatbestendigheid en gezondheid. Bij een grotere binnenstedelijke biodiversiteit neemt de kans op plagen of ziekten door de verandering van het klimaat af omdat het ecologisch systeem dan beter gebufferd is tegen schommelingen. Goede ecologische verbindingen zijn daarom van belang zodat soorten bij klimaatverandering kunnen migreren naar andere plekken in de stad. Bij het ontbreken van ecologische verbindingen kunnen soorten uit het stedelijke ecosysteem verdwijnen omdat ze geen nieuwe biotoop kunnen bereiken.
- Meer groen is te realiseren door, waar mogelijk, te kiezen voor de toepassing van de bovengenoemde groene daken. Ook gevelgroen met soortenrijke samenstellingen kan een bidrage leveren aan zowel de vergroening van de stad als aan de biodiversiteit in de stad. Dit geldt ook voor de al genoemde aanleg van natuurvriendelijke oevers. De begrazing met schapen die plaats vindt in delen van het gebied, vergroot de kans op meer biodiversiteit

doordat begrazen leidt tot meer diversificatie in de begroeiing. Ook extensief beheer van grasvegetaties in andere delen van het plangebied - als dit gelet op het functioneel gebruik mogelijk is – vergroot de kans op meer biodiversiteit en is goed voor o.a. insecten zoals vlinders en bijen.

7. Conclusies en aanbevelingen

- Het bestemmingsplan is overwegend conserverend. Er worden 14 kleine ontwikkelingen mogelijk gemaakt.
- Voor het bestemmingsplan is alleen de Flora- en faunawet relevant. De Natuurbeschermingswet is hier niet relevant.
- Volgens de Rotterdamse Natuurkaart hebben delen van het bestemmingsplangebied waarschijnlijk een hoge biodiversiteit.
- De goede ecologische kwaliteit wordt onderbouwd door de waarnemingen van de volgende algemeen beschermde soorten (tabel 1) en/of aandachtsoorten (rode lijst soorten): Aardaker, Grasklokje, Brede wespenorchis, Addertong, Tripmadam, Argusvlinder, Icarusblauwtje, Oranjetipje, Kroeskarper, Vetje en Ringmus.
- Binnen het bestemmingsplangebied zijn waarnemingen van de volgende wettelijk strikt beschermde soorten bekend: Gewone dwergvleermuis, Huismus, Bittervoorn en Buizerd.
- Het bestemmingsplangebied kent goede interne ecologische verbindingen en deze zijn goed aangesloten op Natuurnetwerk Nederland. De belangrijkste interne ecologische verbindingen zijn de zone langs de A-16 en de zone langs de Oostdijk en Benedenrijweg.
- Het bestemmingsplangebied kent 12 locaties waar de omvorming naar woonfunctie wordt mogelijk gemaakt. Waar dit zonder grote bouwkundige ingrepen gebeurt zijn conflicten met verbodsbepalingen uit de flora- en faunawet niet te verwachten.
- Ontwikkelingen, zoals renovatie en sloop en nieuwbouw, die binnen bestaande bestemmingen plaats vinden moeten op projectniveau getoetst worden aan op dat moment vigerende de relevante natuurwetgeving.
- Op de ontwikkellocatie Benedenrijweg 435 moet voorafgaand aan de uitvoering een onderzoek naar de functionaliteit van de locatie voor de jaarrond beschermde Huismus worden uitgevoerd. De uitkomst van dat onderzoek dient te worden getoetst aan de flora- en faunawet.
- Op de potentiële ontwikkellocatie Benedenrijweg 309-311 zijn geen conflicten met verbodsbepalingen uit de flora- en faunawet te verwachten.
- **Het bestemmingsplan, met inbegrip van bovenstaande, is aanvaardbaar vanuit het oogpunt van de Flora- en Faunawet.**
- Geadviseerd wordt bij nieuwbouw met platte daken soortenrijke groene daken toe te passen (Duurzaamheidsambitie: meer groen en diversiteit daarin en klimaatbestendigheid).
- Geadviseerd wordt bij nieuwbouw deze geschikt te maken voor medebewoning door gebouwbewonende soorten als vleermuizen, huismus en gierzwaluw door bijvoorbeeld het toepassen open stootvoegen, nestkasten en speciale dakpannen.
- Geadviseerd wordt om op zoveel mogelijk plekken waar dit functioneel mogelijk is over te gaan op extensief, en op vergroting van biodiversiteit gericht, beheer van grasvegetaties en oeverzones.

Literatuurlijst

Literatuur:

- 1) *Startnotitie Bestemmingsplan Beverwaard, Gemeente Rotterdam Stadsontwikkeling, december 2015;*
- 2) *Programma Duurzaam 2015-2018, Duurzaam dichterbij de Rotterdammer. Vastgesteld door BenW 8 juli 2015.*
- 3) *Toelichting Natuurkaart Rotterdam, Vastgesteld in het college van B&W op 18 maart 2014, Stadsontwikkeling en Stadsbeheer, Rotterdam, maart 2014.*
- 4) *Meting effect begrazing met schapen op de biodiversiteit in DG IJsselmonde, Gemeente Rotterdam M. Meijer, oktober 2013.*
- 5) *Meijer, Marijn; Park geluidswal Beverwaard, VO in het kader van de Flora- en Faunawet. Gemeente Rotterdam, Rotterdam, 2015.*
- 6) *Houwen, Marja; BP Reijeroord, flora en faunatoets tbv.. het bestemmingsplan. Gemeente Rotterdam, Rotterdam, 2015.*
- 7) *Velthuisen, drs. O van; BP Oud IJsselmonde, flora en faunatoets tbv.. het bestemmingsplan. Gemeente Rotterdam, Rotterdam, 2014.*
- 8) *Langstraat, ing. M.; Quickscan Tramremise Zuid, implementatie flora- en faunawet, verkenning ecologische waarden. Gemeentewerken Ingenieursbureau, Rotterdam, 2008.*

Internet:

www.gis.rotterdam.nl/gisweb2

<http://wetten.overheid.nl/>

<http://www.rvo.nl/onderwerpen/agrarisch-ondernemen/beschermde-planten-dieren-en-natuur/flora-en-faunawet-ffw/>

<http://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/gebiedendatabase.aspx>

<http://www.zuid-holland.nl/onderwerpen/landschap/natuur-0/>

<http://staatvan.zuid-holland.nl/Paginas/Cijfers%20en%20kaarten/Kaarten/EHS.aspx>

Bijlage 1: wetgevende kaders

Natuurbeschermingswet

Natuurgebieden of andere gebieden die belangrijk zijn voor flora- en fauna kunnen op basis van Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn worden aangemerkt als speciale beschermingszones (SBZ's) in het kader van Natura 2000. De verplichtingen uit de Vogel- en Habitatrichtlijn zijn in Nederland opgenomen in de nieuwe Natuurbeschermingswet 1998 die per 1 oktober van kracht is geworden. Hierin zijn ook de reeds bestaande staatsnatuurmonumenten opgenomen. Van initiatieven in de omgeving van deze gebieden dient te worden vastgesteld in hoeverre er externe werking kan optreden met mogelijk significant negatieve effecten op instandhoudingsdoelen. Het betreft hier de kwaliteit van de natuurlijke habitats en leefgebieden van soorten. Hieronder vallen ook activiteiten die versturende effecten kunnen hebben op soorten waarvoor het gebied is aangewezen. Een passende beoordeling is verplicht indien er door de ontwikkelingen niet op voorhand kan worden uitgesloten dat er significante effecten kunnen optreden. Aangezien een passende beoordeling een flinke verdiepingsslag inhoudt (met kwantitatieve berekeningen) moet zo vroeg mogelijk aangetoond worden dat er geen sprake is van significante effecten. De noodzaak tot een passende beoordeling vervalt dan.

Flora- en faunawet

De bescherming van dier- en plantensoorten is sinds 1 april 2002 in de Flora- en faunawet geregeld. Het doel van deze wet is het in stand houden en beschermen van in het wild voorkomende planten- en diersoorten. In Nederland komen ongeveer 35.000 planten- en diersoorten voor. Daarvan zijn er ongeveer 1.300 wettelijk beschermd onder de flora- en faunawet, variërend van zoogdieren, vogels, amfibieën, reptielen en vissen tot flora, insecten en schaaldieren. De flora- en faunawet kent zowel verbodsbepalingen als een zorgplicht. Voor verschillende categorieën soorten en verschillende activiteiten zijn vrijstellingen of ontheffingen van deze verbodsbepalingen mogelijk. De beschermde soorten zijn onderverdeeld in de volgende vier groepen: algemeen (tabel 1), overige (tabel 2), strikt beschermd (tabel 3) en vogels.

1. algemene beschermde soorten: hiervoor geldt ten aanzien van activiteiten in het kader van ruimtelijke ontwikkeling en bestendig beheer een vrijstelling mits de gunstige staat van instandhouding niet wordt aangetast;
2. strikt beschermde soorten: voor soorten die minder algemeen zijn geldt een strikter beschermingsregime. Vrijstelling is mogelijk indien op basis van een goed gekeurde gedragscode wordt gewerkt. Ontheffing wordt alleen verleend indien geen afbreuk wordt gedaan aan de gunstige instandhouding van de soort;
3. zeer strikt beschermde soorten: voor zeldzame, (zeer) bedreigde soorten die ook in bijlage IV van de Habitatrichtlijn zijn opgenomen kan geen vrijstelling of ontheffing worden verkregen bij opzettelijke verstoring. Voor bestendig beheer en gebruik geldt wel een vrijstelling voor een aantal verbodsbepalingen mits gewerkt wordt volgens een goedgekeurde gedragscode. Dit is uitsluitend van toepassing op soorten die niet vermeld zijn op de habitatrichtlijn. Indien niet volgens een gedragscode kan worden gewerkt en/of er sprake is van soorten van de habitatrichtlijn dient altijd een ontheffing te worden aangevraagd. Een zware toets, waarin nauwkeurig de verwachte effecten en maatregelen worden beschreven is vereist om de ontheffing te verkrijgen. Indien

mitigerende maatregelen niet voldoende zijn om eventuele negatieve effecten weg te nemen dienen tevens de ADC criteria te worden beargumenteerd (alternatieven, dwingende redenen groot openbaar belang, compensatie om instandhouding de waarborgen);

4. vogels: vogels worden veelal binnen de flora- en faunawet als aparte groep beschouwd. Dit aangezien alle inheemse vogels op het grondgebied van de EU beschermd zijn. In de praktijk betreft het vooral de bescherming van actieve nesten van vogels, die gedurende de broedperiode (globaal van maart t/m juli) niet mogen worden vernield, verstoord of verwijderd. Voor sommige vogelsoorten geldt dat nesten ook buiten het broedseizoen beschermd zijn. Hieronder vallen roofvogels, die jaarrond gebruik maken van hun nesten. Hetzelfde geldt voor nesten van vogels als de gierzwaluw en huismus die elk jaar naar hetzelfde nest terugkeren om te broeden. Overigens zijn niet alle jaarrond beschermde vogels even strikt beschermd. In de gewijzigde lijst (augustus 2009) van het Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Voedselkwaliteit wordt onderscheid gemaakt in categorie één t/m vijf. De laatste categorie (vijf) is bedoeld voor soorten waarvan de gunstige staat van instandhouding momenteel niet kritisch is, maar die wel aandacht behoeven indien er ontwikkelingen plaatsvinden waarbij grote delen van het leefgebied verdwijnen. Indien bij een ruimtelijke ontwikkeling een jaarrond beschermde vogel in het geding is (bv. een gierzwaluw of sperwer) moet gewerkt worden volgens een goedgekeurde gedragscode. Wanneer dit niet mogelijk is moet een mitigatieplan worden opgesteld en voorgelegd aan het bevoegde Ministerie. Indien mitigerende maatregelen niet voldoende zijn om eventuele negatieve effecten weg te nemen dienen tevens de ADC criteria te worden beargumenteerd (alternatieven, dwingende redenen groot openbaar belang, compensatie om instandhouding de waarborgen).

Zorgplicht

Naast verbodsbepalingen geldt de zorgplicht ten aanzien van alle in het wild levende dieren en planten en hun leefomgeving. Artikel 2 van de Flora- en faunawet formuleert de algemene zorgplicht als volgt:

- Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor de in het wild levende dieren en planten, alsmede voor hun directe leefomgeving;
- Deze zorg houdt in ieder geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen voor flora of fauna kunnen worden veroorzaakt, verplicht is dergelijk handelen achterwege te laten voor zover dat in redelijkheid kan worden gevegd, dan wel alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden gevegd teneinde die gevolgen te voorkomen of, voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken;
- De zorgplicht is altijd, voor iedereen en in alle gevallen van toepassing.